

XERRIM

SETMANARI BILINGUE, SATIRIC Y DE BON HUMOR

Provincias: Un trimestre. . . 0'75 ptas.
Extranjero: Un año. . . . . 6'00 »
Número atrasado: . . . . . 0'10 »

AÑO II ————— N.º 55
Sóller 19 de Enero de 1918

Correspondencia y Administración
Luna 27.—SÓLLER
No se devuelven los originales

DESPEDIDA

EN XERRIM avuy farà tretse mesos que sortí a llum amb molts de bríos. EN XERRIM sortí amb molt d'humó y amb molta de frescura, despreciant s'inmoralitat, y fent observá es llum dret a tots es qui los tombave, conservant tots aquets bon signos, fins a nes moment present.

Tots es reductós d'aquest periódic han trabayat amb molta fé a fi de qu'EN XERRIM fos de s'agradu des numerós públic que mos dispensa sa seva protecció. Tots es reductós d'aquest setmanari, ajudats pes nostros Corresponsals y propagandistas, han fet d'un XERRIM petit un XERRIM gran qu'ha donat alegrí y humó a tots es qui l'han lletjit. De cada día anam augmentant sa seva tirada qu'es va fent numerosa. Pero una forsa poderosa surt has mitx d'es camí en el cual noltros anaven caminant y mos obliga a aturarmós. Aquesta forsa tan poderosa, que romp ets esforços d'un caramull de reductós, y d'una infinidat de Corresponsals y propagandistas no es mes que sa pujada d'es papé.

Si lectós estimats, EN XERRIM desd'avuy endevant acabarà de sortí. Pero aixó no vol dí que tepms, quant torní debaixá es pa-

Un fotógrafo retratant tots es reductós d'EN XERRIM

pé no tornem a sortí amb mes bríos y humó qu'ara.

Aquest setmanari suprimeix sa seva publicació temporalment.

Aquest setmanari n'os mort; no feim més que retirarmós hasta qu'haguin passat sas presents circumstancias.

Ala idó lectó salut y pessetas y hasta la vista.

SA REDECCIO

Un viatge al Terreno

Vat-mataqui lectó estimat fet un verdá neo. Vuy escriure y estic nerviós. He despuntat mes de quinse plumins y he foradadas la mar de cuartillas.

¿Y tot que no sabeu perqu'es? Idó per una cosa petita, que vos contaré si vos ha de vení d'agrat y no vos ha de caure tort. etc. etc.

Heu de sebre qu'en que sigue *periodista*

he estat homo de capitals y no hey emporta que vos ne rigueu. Ido ja deu sis anys que vaitx prestá cent cincuenta duros a n'es sinc per cent a una famill del Terreno a pagá quant poguessin. Pero jo vent que no podian may y que feva més de sis anys que los havia prestats es sent cincuenta duros, y ni ele se m'havian tornats, ni m'havian pagat ets interesos, y no m'havian escrit dos mots de lletra vaitx acordá ahi aná a Palma y arribá a n'el Terreno y demenarlós lo qu'hem devian o procedia s'embargo d'es seus mobles.

Y dit y fet hem vaitx mudá amb sa roba milló que tenia, vaitx prende es tren de Sólle y cap a Palma talta gent.

Arib y ja li som estret cap a agafa es tranvia per aná a n'el Terreno. Vaitx que que s'en vé un tot escapat y jo en s'idea d'agafarió hem pos a corra, quant ja era aprop sent que m'agafan pes jec y hem jir y me veitx qu'es un bitxo menut qu'hem diu:

—¿Voleu comprá s'*Ultima Hora*?

—¡Que te basses se guitse es lo que vuy jo!—Vaitx crida tot cremat. Pero

durant aixó es tranvia hagué passat, y no me quedave mes ramey qu'esperarne un altre.

Amb aixó torná vení es mateix venedó de diaris amb sas mateixas.

—Voleu comorá s'Ultima Hora?

Llevó just me faltava aixó per acabá d'empiparmé y li vaitx etsibá bufatada qu'ell y diaris pegaren per dins un bessiot d'algo y fane de per sa Plassa d'en Juanot Colom.

Amb aixó vaitx vení un'altre tranvia y mi afic a dedins, assegumentmé a un assiento qu'hev havia buit.

Me trec un periodic y hem pos a lletjil. Durant es viatge es cobradó va vení dos pics a cobrarmé quatre céntims, jo vaitx trobá estrañ aixó, pero hem vaitx di que per ventura are susave y vaix seguí lletjint.

Cuant el vaitx havé lletjil d'alt a baix, hem vaitx treura es rellotje y vaitx veure qu'eran las dotse y que leya mes d'una hora que caminavem, y m'haixec y dirijintmé a n'es cobradó li dic.

—Y quant arribarem a n'el Terreno?

—A n'el Terreno? Y si noltros no hey anam a n'el Terreno. Noltros teym sa volta per dins Palma. ¿Que no ha vist es lletrero que diu *Circunvalación*?

Bona cosa m'hagué dita. Hem vaitx posá fet un lleó, li vaitx di lo que no hey há escrit a sa cartilla vaitx envergá es bombet d'un senyó per avall d'es tranvia y vaitx botá a devant es jardí de la Reyna esperant hasta qu'en vaitx veure vení un y después de mirá es lletrero set o vuit pics vaitx veure qu'anava a n'el Terreno. Es tranvia estave etsibat de pescadoras y plaseras que movjan tant de renou qu'es tranvia pareixia una verdadera pescateria.

Cuant varem essé per devore *Cas Xebel* botaren totas deixantmé al Cel.

Arribat a n'el Terreno hem vaitx dirigi a una veyá diguentli:

—¿Sebríau per hont viu una famili formada d'un homo y una dona y que tenen una fábrica de flós artificials?

—Si. Pero jo ara no sé com vos he de di hont és.... En fin ¿veys aquella casa allá alluñ? Idó anauhi y vos ho dirán,

Me ni vaitx aná y demenantiós lo mateix me digueren:

—¿Veys aquella casa? Idó anauhi y d'allá vos ho podrán mostrá milló.

Me ni vaitx aná y allá hem tornaren enviá a una altre casa, fins qu'arribant a una hem digueren:

—¿Aquestas floristas? Avuy han partits a Sólle per pagá una deuta a un senyó solleric, per llevó torná a Palma y anit mateix a las set partí a Barcelona, amb un barco, per llevó aná a Bonas Ayres.

—¿Santa Bárbara gloriosa!—vaitx di jo extreguentli acorrensos per prenda es tranvia y anarmen a Palma. per aná a es-

perá es tren que vé de Sólle a las sis, y podé veure es meus deudós.

Pero tan haviat anave qu'hem vaitx perda per allá no trobant ningú que m'acompanyás a sa parada d'es tranvia fins, devés las cinc y mitja, qu'un homo me tregué de s'apuro duguentmé a n'es tranvia.

Cuant vaitx arribá a s'Estació ja eran las sis y tres cuarts y per lo tant no hey havia qu'espera trens.

A las set partía es barco, en qu'ells anaven, com m'havia dit sa veyeta. N'om quedave altre remey que prenda un tranvia que llevó venia, y que me duria a devora es moll devés las set y ja estave salvat. Y dit y fet ja anave a pujari quant hem tornaren agafá pes jec passant es tranvia com un llamp. Hem jir y hem vaitx es mateix repartidó d'es dematí, amb un homo qu'era s'ompare el cual hem subjectave per un brás, es temps que es menut deya:

—¿Aquest era munpare que m'ha tirat per dins es fane a jo y es diaris!

S'ompare me reclamá es való des diaris, jo agaf tres pessetas y las hi donc, fojint acorrensos, renegant es repartidó, es tranvia y es meus deudós.

Pero quant vaitx arribá a n'es moll sa barca ja era alluñ, y jo hem vaitx quedá com madó Moreya, un dit no se hont y s'altre a s'oreya, y en sent cincuenta duros perduts.

Y are lectó estimat estic fet un neo, No faitx mes que despuntá plomins y toradá papé.

Y podeu está segús que tot lo que vos he contat es veridic.

Y conste qu'es qui digue que so creu setá senyal qu'encare es mes, embustero que jo.

PEP NOV

Cols y Bolets

Sa carta d'un suicida

Devora es cadáver d'un suicida trobaren sa sigüent carta:

«Me vaitx casá amb una viuda que tenia una fia, que se va casá después amb monpare, passant aquest a essé fíy meu. Durant es seu matrimoni, va tení un fíy, que per consecuencia va essé es meu net y jermá. Jo vaitx tení un fíy que era jermá de monpare y per jo tant tio meu.

Mon pare es fíy meu y jo som pare des jermá de mon pare y com som pare de son pare d'un, es es seu señoravi, y jo som son pare de mom pare, resulta que som señoravi de jo mateix: y com aquesta situació es horrible he resolt pegarmé un tir.»

Per pujá es mistos

Segóns mos diven ses donas, han de pujá ses capses de mistos, y si es que no Jes pujan d'alt es porcho prest veurem:

Tots es senyós, armats de pedra foguera y esca.

Es fumados que se demenarán es foc per encendra es xigarro.

Ses criadas qu'aniren de casa en casa a sercá foc.

Y no veurem.

Atlots que posen sofre de misto a sa via des tranvia per fé trons.

Capsetas buidas pes carrés.

Atlots que jagan amb retratos de capses de mistos.

Y parets d'entrada (principalment de rra sa porta) retxades de sofre.

Tot per havé pujat es mistos.

Ses noves beneventuranses

Beneventurats es qui tenen empleo de govern, perque d'ells es el reine de sa malfeneria.

Beneventurats es torts, perque no més veuen el mon per un forat.

Beneventurats es cegos, perque no el veuen ni per un forat y tot.

Beneventurats es coixos, perque encare s'aguanten d'un péu.

Y Beneventurats es qui deven y no paguen, perque d'ells es el reine de los dentes.

PIM. POM PIM.

Sa festa de Sant Antoni

SES FLAMADES

Sa revetla de Sant Antoni va se mes morta que l'añ passat.

Aquells focs tant montanyosos, grossos y alegres qu'un temps veyam, ara s'han convertits amb focs menuts y trits.

Aquella jernació que corria de foc a foc sa tusa amb quatre personas místicas que van a aumentá sa tristesa reinant.

Enguañ han merescut una mica d'atenció es foc de devora es Convent per gros y es de Ca sa Jardinera per no verí una ánima.

¡Deu fasse la graci que l'añ qui vé passem tals festas amb mes alegría qu'aquest añ!

SA FESTA DE SAN ANTONI

Ademes de sa tradicional costum de benehí sas bistis, enguañ han creat un concurs en el cual se daven tres premits:

A un elguanyá en Rós que vestía un rústic traje de pajes mon-

ant demunt un aset duguent aquest una guarnició antiga. A un altre el guanyà una carrossa manada per un etsercit d'asetes, capitenejats p'en Juan es Fresqué, y tripulada per una partida de frarets, destecantsé de darrera sa carrossa una coveta en la cual hey havia Sant Antoni y Sant Pau; a s'altre l'obtingué un cotxet tripulat per varias pajasetas, anant es coxet molt adornat conequentse q' alló era una alegoria de Sólle: Tot es cotxo anave ple de flós y fuyes de llimonera y taronjé, duguent a cada cantó d'es cotxet un ram de taronjas manant es cotxo un cavallet, cubert amb un mocadó del país. Se notá qu' es mocadó anave molt banyat, pero llevó se sabé qu' era de ses baves que cayan a s'inquero de tant content qu' anave manat sa carrossa.

Sa bendició de ses bistis va essé molt poc lluhida no hey concurreren de las deu parts una, ses bistis qu' are la varios anys hey anaven.

Y lo passat ja está dit.

y a passat tan poca cosa

que no' heu pague té cap glòsa

per contá lo sotceit.

BACALLANET

De sa Regió

De CAMPANET

Segona part.

ES CANS Y SAS CABRAS

L'any 1916 s'Ajuntament d'aquest poble posa un impuesto a demunt es cans y sas cabras, y heu encantaren pagant 450 pessetas per sas cabras y 200 pessetas. Pero resultá que s'Alcalde no volgué firmá amb aixó, pero així mateix pagaren casi tots es duenyos, y si cualcún se resistia demenant un recibo es batle no'l volia firmá sense dá mes explicacions.

Llevó resultá qu'havian de cobrá s'impuesto d'es cans, y així com a Campanet ni ha molts de bou, y es seus duenyos son jugadós se negaren a pagá, y enguañ ja no han parlat de tal impuesto.

Aixó de qu'aquets individuos no vulguin paga, no té res d'imporranci, essent qu'es Secretari municipal qu'es es princi-

pal. C' d'aquest poble, no ha duit may morral ni cadena ni paga s'impuesto que li toca. Y si ell comenso per no pagá com vol s'Alcalde qu'ets altres cans paguin?

S'Alcalde de Campanet ha tocat el violón:

no trobes lectó qu'ha obrat pifjé qu'un niño llorón?

ES REVISÓ X

De MANACÓ

Referent a sa viuda d'es dos queridos are es sa tercera vegade.

Sa primera velaça qu'es proyectá a n'es «Centro variedats» va essé visitada y presenciada per sa mencionada viuda, le cual seya has mitx de dues joves. ¡Pobres joves! Si ellas sabessen qui es ella sols no si acostarian per pó de no perda s'honra.

Ara he sabut qu'ella está molt enderreta de sebre qui es aquest que la pública demunt aquest periodíc, pero jo li assegure que per boca meua no' hu sebra malament jo sigue bona persona y sapigue que te molt de sentiment de que la publiquin d'alt tan horat setmanari.

Jo crec que si te preguntás com han anades sas festas tú hem dirias malament, perque no hey hagut *trabay* y no haguent *trabay* no hey ha pessetas.

Per are te deixaré reposá. Domes vuy que fasses bonde y té esmendigués per que sino, no podras entrá a n'el Cel de sas *moxetas*, y a s'altre Cel no n'ets digno.

ES DE SEMPRE

D'ALARÓ

Molt simpátic amic: Enterat de sa seva misiva, publicada a demunt es derré número d'aquest setmanari, me presa sa llibertad de dirli com amo qu'es, si coneix un tal Llenyate, que per ventura vos heura fet estellas tan bones de té segons ell, y que s'altre dia va promete desd'es *Foch y Fum*, ferné de gratis per se cuyne económicque des batle.

Cas qu'el coneguigue li agrahiria molt li digués que un «estelledó» quant comensa aquest ofici es sol té bofigués a ses mans, y que si ell encare uo en té, que vaje alerta qu'en sortirné será ferest.

Y per evuy no en direm més; mentres tant mani feynas de son servido y amic.

CAP DE SEROL

De FORNALUTX

¡Y viva la Pepa y ets escrits d'*Es mateix jeronista!*

Contau estimats lectós que ja estave dispost a abandoná per complet aqueixa polémica, pues hem dave de menos de

discuti amb un que no te jens de sentie comú ni amó propi pero dissapte passat vaitx veure es seu darré escrit, y hem va estranyá molt que de sa má d'un que just manetja rahó en sortissen escrits de tal forma, pero se tal estranyesa s'ha fusa del tot, quant he rebut per má d'*es mateix jeronista*, qu'ets autós, eran uns tres que call es seu nom, per educació maldament élls hem tractin de mal educat.

Venc a n'es di, lectó estimat, que definit s'assunto mos resulta qu'*Es mateix jeronista*, no's un barbé com creye a n'es principi, sino qu'es seudónim en que s'en reuneixin tres individuos, qu'en quant a beneis poden combatí amb so barbé.

Jo vaitx escriure un escrit atacant un un jeronista fornalutxenc, qu'havía faltat a n'es respecte de varias personas qu'el poden tapá de llissions d'urbanidat y de paraulas y de dobbés... Jo l'atacava amb justici, jo no deya res a ningú mes qu'a ell. Y qu'ins drets tenian aquets tres *trusos* per contestá a una cosa que no los demanaven? A n'es qui tocave contestá era a n'es barbé, pero aquest qu'es es colmo de sa tranquilidat comportave que s'apoderassen d'un nom y d'un drests, que legalmant a ningú mes qu'ell parteneixian. Y si li dic que no te sentit comú ni amó propi, es amb rahó. No té sentit comú, perque si n'haguera tengut hagués compres qu'es contengut d'ets articles d'es seua *corruptos* d'es seu nom, no duyan més que boxerías, y qu'en lloc d'aná pescami de se *caballerossi dat* se tiren perdins es camp de *s'ordinarisme*, y hagués fet comes llargas, cap a aturá que posassen amb bogá es seu nom. No té amó propi, per casi lo mateix de que no té sentit comú: perque comporta que corrompiguen es seu nom per demunt un periodíc. Firmant escrits sense caps ni peus, y amb inspiracions aigordenteras. No hey ha res mes lojic.

Mes ja basta, acap per a sempre de discuti amb personas sense criteri que estimen més una copa de suc que sa seua honra.

Vuy discuti amb personas que tenguin sentit comú y amó propi.

DON MANUAMA

De BUJE

A mis Diakritikos.

Tenc s'honó d'emprende una nova campanya referent a se Condesa Novedats y sa Marquesa Piquerols, de sa forma siguiente:

¡Perqu'es que anau tan encontra de mi, criticantné d'una forma inmerescuda, diguent que si no vos he tornades publicá demut aquest setmanari perque mupare ma pegat y ma fet posa sa llengo a n'es....?

11 Però, jo vos guerentis que tot això es mentida y que, ni siquiera momparesa posat en tal cosa may.

12 Com també es molt mentida que jo vos haja fetas publica tant se primera vegada com se derrera, demunt cap setmanari.

13 Vos ratific que momparesa no se posa amb aqusstas cosas, perque troba que no son cosas d'ell posarsé.

14 També tenc s'hono d'avisá a se mare de se Condesa de que prengue un poc de conversá y de crítica, y, que consideri que tots tenim llengo per conversá y que ni ha que no tenen pels a n'alló que expresa ses peraulas.

A se Condesa y Marquesa suplic, com també a se mare de se Condesa, que, no vos torneu atrevi a criticarme d'aquesta forma, perque de lo contrari, sabrem fe nets es reconets que mols no saben.

M. B.

XERRIMADES

Divenres passat aquest poble va essé visitat pes nostro Bisbe.

En motiu d'aixó, es mencionat dia, s'Estació des ferrocarril estave plena de gent esperan, s'arribada de tan alta personalidat.

Arribá es tren, botant d'ell el Bisbe, pero va volé sa casualidat, qu'amb se mateix tren vengués a dins es furgó un bou grós, que quizá creguentsé a n'es dret d'aná a besá s'anell a n'el Bisbe botá de dins es furgó y investí a sa gent per esseri a temps.

Sa gent cuant vé alló, comensá per pegá crits y fe renou, sortiren a toroarlo es més toreros d'es poble fins que lograren formarlo.

Total: Sustos a balquena, y mols de ferits.

Encare menos mal, que sa venguda del Bisbe heurá estat gananci pes farmacéutics.

Y a proposit d'aixó:

—Tumeu ¿Ke no has vist lu ka passat amb su bou?

—Si, y jo ke le fet corra.

—¿Qui? ¿Tú? ¡la... ja... ja...

—¿Ke t'en rius?

—Si ja m'en rik jo, tú ke no te guantes dret, un homo a setante anys heurá fet corra un bou.

—Te dik que si ke le fet corra.

—¡No pot essé!

—¡A pestenagal y aixó no curaprens? Le fet corra pero era qu'hem venia a derrera jo.

Diumenje passat se despedí de noltros es nostro distinguit amic y colaboradó en Toni Cervera, que vá a Palma per cumplí sa seva obligació de servi al Rey.

Desitjam que torni prest, sa y bó y que menjí molt de ranxo, o veure si en torná a visitá es seu poble natal vendrá amb una panxa mes grossa que sa des nostro batle.

A sa fonda Palmesana que té l'amo Andreu Ramón tots es dormitoris son amb ventilació molt sana; y per llevarse sa gana trobaran plats variats amb bon esmero arreglats servits amb gran prontitut y amorosa servitut y tot a preus rebejats. Si voleu sebre ahont es. carré de Cocheras, tres

Mos diven qu'ha Solle, hey ha un estadistic que sa empenyat amb sebre cuants d'ases hey há a n'aquest poble.

Per aixó demaná a tots es seus amics que li enviassen una noteta, senyalantli es domicilis qu'estigan habitats pes ases.

EN XERRIM ara com ara li senyala sas Casas de la Vila, qu'es pot está ben segú s'estadistic qu'es per allá ahont habitan mes ases.

Y qui no so creguigué será senyal qu encare es mes ase qu'ets ases qu'hey há per ses Cases de la Vila.

Y fin a n'es certamen d'ases.

Es dia de Sant Antoni se passetjá una fresa duguent un lletrero que deya:

«SA PADRINA
Y ES SEU BATLE

Oh... ¡ Oh...!»

Noltros no sabem a que venia aquest lletrero y per lo tant no vos ne podem dá rahó.

Per mes informes a n'en Blanco y Negro.

Tota persona forense qu'a Palma haja d'aná molt barato pot mentjá a sa FONDA SOLLERENSE

Plassa Juanot Colom (Des tren) n. 9

Durant sa temporada de sas matansas, hem tengut a Sólle dues porrerencas fre-dinas que, per lo vist son mes xerredoras qu'una cotorra.

La setmana passada acabaren d'adobé sobrassades, y compreguent que per a-qui ja hey estaven de demés, s'en tornaren a n'es seu poble. Cuant arribaren allá digueren qu'una jove de Sólle, que vá pes camí dret y sa seva mare, (totas dues de Porreras), feyen ganxet a caseva, men-

tras qu'un parey de pollos las duyan qu'havian de menesté.

Aixó es una calumnia y una mentida de sas mes grossas, perque sabem cer qu'aquesta famili se viu de lo guanye fent feyna honradement tan s'ompar com ellas.

Aquestas dues «pianos» han volgut doná sa culpa de lo qu'han fet ellas a un al tre; pero no heu han pogut fé creure ningú, perque a ellas ja les coneixen de per Palma, de pes port de Sólle y de pes altres bandes.

A noltros mos agrade dí sempre sa veritat a n'es que se la mereix, y per lo tant a ellas las darem es seu merescut, y d'una manera que no admetrá contesta-ció perque parlarem amb fets.

UN QUE NO ES DE PORRERA

Es jove, not desconsolis si te veus sa vista lluenta, tenguent sa gana dolenta ten entraré de valenta beguent es PALOS RESOLIS, qu'en P. Estrany aqui regenta. De venta a tots es cafés y casas de begudas.

¡Ses profecias d'EN XERRIM es cumpleixen!

Sa caseta d'en Blanco y Negro será es-londrada dins breus dias.

Aquesta resolució ha estada presa pes nostro Batle.

Tot aixó son mostras de sa bona ad-ministració que durá es nou Ajuntament.

Comensan per llevá es pá a un pobre pare de famili, com es en Blanco y Negro. Senyó Alcalde ¿que li pica sa panxa?

En Corona a final de mes acabá d'esse municipal.

Es poble de Sólle amb un mes heura perdudes sas dues alhacas mes bona:

Es municipal Corona y es setmanari EN XERRIM.

Es dia de Sant Antoni verem qu'a n'es municipal Corona li fan pó sas moscas o milló dit es cans.

Hey havia un cá que corria la guindeine per mitx d'allá hont passaven es cavalls y es celeberrim municipal Corona li volgué fé pó tirantli pedras y vent qu'es cá no es movia si acostá pero es cá es fé pó y doná una jirada seca, essent causa qn'en Corona pagás brinco y prepgués un suste archicovonal.

Tots es valents sa coneixen.

Juan José

Se vende al precio de 0'60 ptas, ejemplar De venta en la librería de Calatayud y C.^a—Luna 27, —SOLLER.

SOLLER.—Tip. de Calatayud y C.^a